

Herkül Millas – 2008.12.31 (Yayınlanmamış yazı)

Yunanistan'da olaylar

Yunanistan'da sokak gösterileri, taşkınlıklar devam ediyor. Geçenlerde bir grup genç devlet televizyon binasına girip haber bülteni sırasında ve başbakanın konuşması yayınlanırken yayını kestiler ve panolarını açtılar. Sonra da olay yerinden ayrıldılar. Kimse onlara müdahale etmedi. İki gün önce bakanlar kurulu toplanıp kararlar aldı. Polise bir direktif verme gereği de duyuldu: dükkan yıkan ve yakanlar yakalanmalıymış. Birileri devlet tiyatrosuna girip bir oyunun oynanmasını protesto olsun diye engellediler. Yakalanmadılar. Atina merkezinde kurulmuş olan birinci Noel ağacı yakıldı. İkincisinin etrafında polis kordonu var. Bu satırlar yazılırken televizyonda çocuk yaşta gençlerin kımıltısız duran polise çöp atmakta, etraflarında oynaşp dönmekte olduklarını izliyorum. Geçenlerde Selanik'te bir üniversite kitaplığı yakıldı. Atina'da Fransız Kültür Merkezi yakıldı. Yüzlerce Orta ve Liseler 'işgal' altında. Yani gençlerden başkası binalara giremiyor.

Popülist siyasiler oy hesabı yapıp seslerini yükseltmiyorlar. Ama bazı akademisyen ve gazeteciler daha cesur davranıyor. Aşağıda son günlerde Yunan basınında yayınlanmış yazılardan seçmeler sunuyorum. Yunanistan'ın en saygın üç gazetesinden - Ta Nea, To Vima ve İ Kathimerini - yayınlanan bu yazılardan krizin bir cinayetle ya da ekonomik sıkıntılarla sınırlı olmadığı açıkça belli oluyor:

Üç günlük olaylar sırasında üniversitelerdeki tahribatın tam dökümünü kamu oyu öğrenmelidir. Bazı rektörler, kendi korkaklıklarını haklı gösterecek durumda olmadıkları için bu zararları tam olarak bildirmemektedir. Bu zararı karşılayacak olanlar tabi ki vergileri veren halk olacaktır... Üniversite 'dokunulmazlığı' sonunda kör şiddet kullanmak için bahane olmuştur.

İ Kathimerini gazetesini başmakalesi (30.12)

Bu karışıklıklar ne yenidir ne de siyasi bir mesaj içermektedir. Sorunlarımızı sistematik bir biçimde ele alıp çözememe toplumsal rezilliğimizin bir belirtisidir.

Th. Tasios (Ün. Hocası – 28/12).

Demokratik bir toplumun var olmasını sağlayan kurumların yasal sayılmadığı ve tanınmadığı bir durum yaşanıyor: siyasi partiler, medya, okullar, polis teşkilatı, kilise, adalet... Yunanistan'a gelen yabancılar için bu yasaları tanımayan tutum şaşırtıcıdır. Biz ise bu duruma alışmışız, hoşgörü gösteriyoruz. Bu durumun birden parlayabilecek hafiften yanan bir ateş olduğunu anlamıyoruz... Bu barbarlığın yaklaşmakta olduğunu görmeyen var mıydı? ... Soğukkanlılığını kaybetmemiş olanlar, en büyük sorunumuzun, barış içinde ve yapıcı bir biçimde sorunlarımızı halletmenin becerisini kaybetmiş olduğumuzdur... Ve bu durum göreceli ekonomik bir rahatlığı yaşadığımız bir dönemde oluyor. Yarın, ekonomik krizin göbeğinde kalınca ne olacak?

Pantelis Kapsis (*Ta Nea* gazetesinin başyazarı- 21/12)

Genci öldüren polisin keyfi davranışı ile bütün devlet kurumlarında (okullardan üniversitelere ve vergi dairelerinden inşaatları denetleyenlere) gördüğümüz keyfilik arasında pek büyük farklar yok... Üzücü olan mücadelenin, görüş ve fikir alanında verilmiyor olmasıdır... Olanlardan gençlerin de sorumluluğu var... Yunanistan'da 1970'lerin havasında slogan atıyoruz, göstericilerin bayrağı ise yaratıcılığı değil yıkımı sergiliyor.

Dimitris Papadimitriou (Manchester Üniversitesi hocası – 21/12)

Bu olayları eskiden de defalarca yaşadık. Okullar ve üniversiteler hep işgal edildi. Aynı filmi izliyoruz, yalnız bahanesi ve boyutu farklı... Otuz yıldır aralıksız beslenen belli bir siyasi kültür olmasaydı bu olaylar böyle gelişmezdi... Bu kültür zorbalığa anlayış göstermekte, haklı saymakta, yasaların çiğnenmesini, kamusal servetin tahrip edilmesini kabul etmektedir. Koca bir kuşak genç bu iklimde eğitildi. Gençler, kendileri olaylara katılmadığı durumlarda bile bu olaylara hoşgörü ile yaklaşmakta, kendine iktidar karşıtı ya da devrimci diyen herkese sempati ile bakmaktadır.

Stathis Kalivas (Yale Üniversitesi hocası – 21/12)

Tarih bilmeyen kimilerinin savunulduğu gibi eğer toplumsal bir başkaldırı yaşıyor olsaydık sokaklarda yalnız gençleri görmeyecektik. Onların yanı sıra yaklaşan ekonomik krizden gerçekten korkan ve hükümetin tutumundan rahatsız olan aile sahipleri de, orta yaşta olanlar da, dükkan sahipleri, toplumun her sınıfından insanlar da olacaktı... Kısmen haklı görülebilecek bir gençlik protestosu yaşıyoruz, ama bu gençlerin bütün bir kenti yıkıma götürme ve yurttaşların sıkıntılarını artırmaya hakları yoktur.

Nikos Nikolau (Ekonomi yorumcusu – 19/12)

Üniversitelerde 150 kadar bölüm işgal altındadır... İşgalci gruplar elli kişiyi aşmıyor. İlginçtir, dün Politeknik'te işgalciler Mimarlar bölümünün toplantısına izin vermediler çünkü Rektör K. Mutzuris'in 'binanın, üniversite dokunulmazlığının kaldırılmasıyla değil, barışçı bir biçimde

boşaltılmasını' istemesine sinirlendiler.

Apostolos Lakasa (Gazeteci – 16/12)

Gençlerden yana olduğunu ilan ederken, daha iyi okulların nasıl sağlanacağı konusunda somut öneriler yapmazsanız yaptıklarınız havada kalır. Alavamos'un (sol Siriza ittifakının lideri) söylemi tam da bu konuda inandırıcı değil. Samimi olsa bu günlerde yaşanan kaosu anlayışla karşılamazdı... Toplumsal düzeni ve yurttaşların güvenini sağlayacak anlayışların oluşmasına büyük önem veriyorum... (Bazı olumlu düzenlemelere gidilirse) on altı yaşında olanların başkaldırması tarihe, acıklı kontrolsüz bir zorbalık olayı biçiminde geçmez belki.

Nikos Alivizatos (Anayasa Hukukçusu – 14/12)

Atina'daki olaylar yüzünden turizm büyük zarar gördü. Olaylar duyulur duyulmaz İngiltere, ABD ve Avustralya özel direktifle Yunanistan'a gelmeyi düşünen yurttaşlarını uyardı. Noel için planlanmış olan büyük sayıda rezervasyon iptal edildi.

Hristina Putetsi (Gazeteci - 14/12)

Düne kadar anarşist olarak bilinen küçük grubun, Yunanistan çapında eylem yapan bir güce dönüşüyor olması ve giderek terörden bir adım mesafeye yaklaşmış olması büyük bir tehlikedir... Maskeleri, Alavanos'un başka birilerinin dediği gibi 'gençliği' gizlemiyor, zorbalığın

ve her türlü yasa dışı eylemin hayranlarını gizliyor.

Rihardos Someritis (Gazeteci – 14/12)

(Demokrasilerde her türlü protesto hakkı vardır) Ama göstericiler saldırgan gürüha dönüşme hakkı yoktur. Yangınlar ve sağmalar ne bilinçli yurttaşların, ne siyasi protestocuların, ne de inançlı anarşistlerin, ne de kararlı her türlü iktidar karşıtlarının, hatta ne de görevli provokatörlerin eseri idi. Yapılanlar hiçbir şeye inanmayan kontrol dışı kimselerin işiydi, hiçbir yaşlıya güvenmeyen gençlerin, gençken hiçbir beklentisi olmamış yaşlıların, kişisel çıkmazları konusunda hiçbir beklentisi olmayan insanların ve temel olarak yağmayı amaçlayan kimselerin eseri idi. Kör ve hiçbir amacı ve hedefi olmayan ayaklanmalar hep böyle olur... 1968 Mayıs'ında ne başlara kukuleteler geçirildi, ne yangınlar görüldü ne de yağmalamalar... Vitrinleri kıran sopaların berisinde ne bir vizyon ne de hayal gücü vardı... Bu koşullar altında toplumsal eylemlerin dejenere olması tehlikesi yaşanmaktadır.

Konsandinos Tsukalas (Sosyolog – 14/12)

Kamusal ve özel mülkiyete karşı saygı neden böylesine eksik? Soru, muhafazakar bir soru, hatta saf bir Amerikan idealizmi gibi görünebilir. Ama temel cümle 'saygının bir iyi huy olmadığı, öğrendiğimiz karşılıklı bir görev olduğudur.' Ama bu saygı pratik içinde üniversitelerimizde öğretiliyor mu? Devlet yurttaşa karşı saygılı mı ki? ... Vitrinleri taşıyan çocuklar aslında öğrettiklerinden farklı bir şeyi göstermiyorlardı: saygısızlığı ortaya koyuyorlardı.

Andonis Liakos (Tarihçi – 14/12)

Sözde sol adına yapılan bu rezalet en açık bir biçimde mahkum edilmelidir. Bu konuda en ufak bir şüphe kalmamalıdır. Yıkıp yakanlara sesleniyor ve Sol adını kullanmalarını yasak ediyorum. Sizin sol ile bir ilişkiniz olamaz.

Leonidas Kirkos (Solun tarihi liderlerinden – 13/12)

Sınırsız şiddette bir kurtuluşun ve dayanışmanın başlangıcını görenler, aslında en kötü bir kabusa vizyon adını verenlerdir.

Gazmed Kaplani (Arnavut kökenli gazeteci – 13/12)

Ülke savunmasız bir krize doğru sürüklenmekte. Düne kadar suç hükümettedi diyorduk. Şimdi siyasi yıkımın ve toplumsal çözülmenin eşiğindeyiz. Umarım aşırı laflar ediyorum, çünkü bu satırları yazarken Atina ateşler içindedir.

Yanis Vulgaris (Siyaset bilimci – 13/12)

Yunan toplumu ne tür bir polis teşkilatı istediğine artık karar vermelidir. Şizofren bir durum yaşıyoruz. Servetler kül olurken ve devlet yıkılırken bütün yurttaşlar polis nerde diye sormakta. Polis göz yaşartıcı gaz ve cop kullanarak hatta biraz itip kakarak görevini yapmaya kalkıştığında da toplumun büyük bir bölümü polise karşı çıkmaktadır.

I Kathimerini gazetesinin baş makalesi (11/12)

Solun bir kesimi şiddet konusunda kafa karışıklığı yaşıyor. 'Devrimci şiddetin' sınırlarına açıklık getirmedir. Örneğin 'sisteme karşı tepkinin' camakanları indirmeği ya da bir kütüphaneyi yakmayı da kapsayıp kapsamadığını söylemiyor. Kör şiddetin nerede son bulduğu ve nerede devrimin başladığını belirtmiyor. Sonunda fasaryacılar kendilerini Zapatist sanıyorlar, teröristler umutsuzluğa düşenlerle karıştırılıyor, '17 Kasım' üyeleri cuntaya karşı mücadele etmiş olanlarla, bir bankaya saldıranlar Kışlık Saraya saldıranlarla, ve zavallı ölen genç de (1821 Yunan İhtilali kahramanlarından) Papaflesas ile karıştırılıyor. Post modern bir söylem de geliştiriliyor. Teröre karşı eylemlere 'terör' deniliyor, yasa dışı eylemler konusunda emniyetin bilgilendirmesine 'hafiyelik', demokrasiye 'diktatörlük', diktatörlüğe 'halk demokrasisi', çalışmaya 'kölelik', işsizliğe 'yoksulluk'.

Pashos Mantravelis (Gazeteci – 11/12)

*

Aktüel dergisi için yazılmıştır

Yunanistan'da Aralık ayı içinde yaşanan toplumsal protesto ve yıkım olayları farklı kesimlerden bütünüyle farklı algılandı. Sokak gösterilerine katılan gençlerin kendileri, oy hesabı yapan bazı siyasiler ve her halk hareketini beğeni ile karşılayanlar olayları sağlıklı ve ufuk açıcı saydılar, başkaldırıcıyı kötü yönetime karşı bir davranış olarak gösterdiler. Öğrencilerle iyi ilişkilerini bozmak istemeyen bazı öğretim üyeleri – öğrenci dernekleri yöneticilerin seçiminde söz sahibidirler – sessizliği yeğledi. Buna karşın büyük sayıda aydın, akademisyen ve köşe yazarı da basın yoluyla olayları kınadı. Bu yazarlara göre saldırılar, dükkan ve kütüphanelerin yakılması, polise molotof kokteyli atmalar, okul ve üniversite binalarının işgal edilip yağmalanması demokratik rejime karşı eylemlerdir.

Bu gelişmeleri anlamak için iki etkeni göz önünde tutmak gerek. Birincisi, gençler yaşları gereği genellikle anne babalarına ve topluma karşı isyan ederler, baş kaldırır. Bütün endüstrileşmiş toplumlarda bu böyledir. İkincisi Yunanistan'a özgüdür. Yıllardır her yıl, orta, lise ve üniversite gençliği istedikleri zaman ve herhangi bir bahane ile okullarını işgal edip kapatmışlardır. Bu okullar hep tahrip edilmiş soyulmuş ve ne kimse ceza görmüştür, hatta ne de ilgililer bu girişimlere müdahale etmiştir. Bu 'özgür' davranışlar yeni kuşaklar tarafından bir 'hak' olarak algılanmaya başlanmıştır. Bu keyfilik sendikal eylemlerde, grevlerde de yaşanır. Toplu yapılan her hareket 'demokratik ifade' sayıldığından 'yasal' da sayılmaya başlanmıştır. Örneğin Atina'nın merkezinin habersiz ve izinsiz küçük bir gurup tarafından kapatılması ve kentin felce uğraması çok olağan sayılmaktadır. Bu durum yıllarca süregelmektedir. Yasalar gittikçe geçerliliklerini yitirmiştir.

Aşağıda son günlerde Yunan basınında yayınlanmış yazılardan seçmeler sunuyorum. Yunanistan'ın en saygın üç gazetesinde - *Ta Nea*, *To Vima* ve *İ Kathimerini* - yayınlanan bu yazılardan krizin bir cinayetle ya da ekonomik sıkıntılarla sınırlı olmadığı açıkça belli oluyor.

Olaylar sırasında üniversitelerde meydana gelen tahribatın tam dökümünü kamu oyu öğrenmelidir. Bazı rektörler, kendi korkaklıklarını haklı gösterecek durumda olmadıkları için bu zararları tam olarak bildirmemektedir. Bu zararı karşılayacak olanlar tabii ki vergileri veren halk olacaktır... Üniversite 'dokunulmazlığı' sonunda kör şiddet kullanmak için bahane olmuştur.

I Kathimerini gazetesi başmakalesi (30.12)

Bu karışıklıklar ne yenidir ne de siyasi bir mesaj içermektedir. Sorunlarımızı sistematik bir biçimde ele alıp çözememe toplumsal rezilliğimizin bir belirtisidir.

Th. Tasios (Ün. Hocası – 28/12).

Demokratik bir toplumun var olmasını sağlayan kurumların yasal sayılmadığı ve tanınmadığı bir durum yaşanıyor... Yunanistan'a gelen yabancılar için bu yasaları tanımayan tutum şaşkıncıdır. Biz ise bu duruma alışmışız, hoşgörü gösteriyoruz.... Bu barbarlığın yaklaşmakta olduğunu görmeyen var mıydı? ... Soğukkanlılığını kaybetmemiş olanlar, en büyük sorunumuzun, barış içinde ve yapıcı bir biçimde sorunlarımızı halletmenin becerisini kaybetmiş olduğumuzdur.

Pantelis Kapsis (*Ta Nea* gazetesinin başyazarı- 21/12)

Genci öldüren polisin keyfi davranışı ile bütün devlet kurumlarında (okullardan üniversitelere ve vergi dairelerinden inşaatları denetleyenlere) gördüğümüz keyfilik arasında pek büyük farklar yok... Üzücü olan mücadelenin, görüş ve fikir alanında verilmiyor olmasıdır.

Dimitris Papadimitriou (Manchester Üniversitesi hocası – 21/12)

Bu olayları eskiden de defalarca yaşadık. Okullar ve üniversiteler hep işgal edildi. Aynı filmi izliyoruz, yalnız bahanesi ve boyutu farklı... Otuz yıldır aralıksız beslenen belli bir siyasi kültür olmasaydı bu olaylar böyle gelişmezdi... Bu kültür zorbalığa anlayış göstermekte, haklı saymakta, yasaların çiğnenmesini, kamusal servetin tahrip edilmesini kabul etmektedir. Koca bir kuşak genç bu iklimde eğitildi. Gençler, kendileri olaylara katılmadığı durumlarda bile bu olaylara hoşgörü ile yaklaşmakta, kendine iktidar karşıtı ya da devrimci diyen herkese sempati ile bakmaktadır.

Stathis Kalivas (Yale Üniversitesi hocası – 21/12)

Gençlerden yana olduğunu ilan ederken, daha iyi okulların nasıl sağlanacağı konusunda somut öneriler yapmazsanız yaptıklarınız havada kalır. Alavamos'un (sol Siriza ittifakının lideri) söylemi tam da bu konuda inandırıcı değil. Samimi olsa bu günlerde yaşanan kaosu anlayışla karşılamazdı.

Nikos Alivizatos (Anayasa Hukukçusu – 14/12)

Düne kadar anarşist olarak bilinen küçük grubun, Yunanistan çapında eylem yapan bir güce dönüşüyor olması ve giderek terörden bir adım mesafeye yaklaşmış olması büyük bir tehlikedir... Maskeleri, Alavanos'un başka birilerinin dediği gibi 'gençliği' gizlemiyor, zorbalığın ve her türlü yasa dışı eylemin hayranlarını gizliyor.

Rihardos Someritis (Gazeteci – 14/12)

Sözde sol adına yapılan bu rezalet en açık bir biçimde mahkum edilmelidir. Bu konuda en ufak bir şüphe kalmamalıdır. Yıkıp yakanlara sesleniyor ve Sol adını kullanmalarını yasak ediyorum. Sizin sol ile bir ilişkiniz olamaz.

Leonidas Kirkos (Solun tarihi liderlerinden – 13/12)